

TURIZMDA MARKETING XIZMATINI TASHKIL ETISH

Maxmutov Jaloliddin

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti Turizm yo‘nalishi

Toup-510U guruh talabasi

Sobitjanov Biloljon

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti Turizm yo‘nalishi

Toup-510U guruh talabasi

Annotatsiya: Borgan sari o‘zaro bog‘langan va raqobatbardosh global bozorda turizm sanoati tashrif buyuruvchilarni jalb qilish, daromadlarni oshirish va kuchli brend mavjudligini o‘rnatish uchun samarali marketing strategiyalariga tayanadigan jonli va dinamik sektor sifatida ajralib turadi. Turizmda marketing xizmatlarini tashkil etish nafaqat biznes ichidagi funktsiya, balki butun dunyo bo‘ylab turistik korxonalarning muvaffaqiyati va barqarorligini shakllantiradigan strategik imperativdir. Ushbu maqolada turizmda marketing xizmatlarini tashkil etish haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so‘zlar: turizm, marketing, sayyohlik agentliklari, mehmonxonalar, xizmat.

Аннотация: На все более взаимосвязанном и конкурентном глобальном рынке индустрия туризма выделяется как динамичный и динамичный сектор, который опирается на эффективные маркетинговые стратегии для привлечения посетителей, увеличения доходов и установления сильного присутствия бренда. Организация маркетинговых услуг в туризме – это не только функция внутри бизнеса, но и стратегический императив, определяющий успех и устойчивость туристических предприятий во всем мире.

Ключевые слова: туризм, маркетинг, турфирмы, гостиницы, сервис.

Abstract: In an increasingly interconnected and competitive global market, the tourism industry stands out as a vibrant and dynamic sector that relies on effective marketing strategies to attract visitors, increase revenue and establish a strong brand presence. The organization of marketing services in tourism is not only a function within a business, but also a strategic imperative that shapes the success and sustainability of tourism enterprises around the world. This article provides information about the organization of marketing services in tourism.

Keywords: tourism, marketing, travel agencies, hotels, service.

KIRISH

Turizm, sanoat sifatida, sayohatchilarining e’tiborini jalb qilish, sayr qilishni ilhomlantirish va doimiy ta’sir qoldiradigan unutilmas tajribalarni yaratish qobiliyatiga ega. Bu yerda marketing xizmatlari yo‘nalishlarni targ‘ib qilish, noyob takliflarni

namoyish qilish va auditoriya bilan mazmunli tarzda shug'ullanish orqali hal qiluvchi rol o'ynaydi. Hashamatli dam olish maskanlaridan ekologik toza mehmonxonalargacha, sarguzashtli sayohatlardan tortib madaniy tajribalargacha samarali marketing xizmatlari sayohatchilarni orzu qilgan manzillari bilan bog'laydigan va biznesning gavjum bozorda ajralib turishiga yordam beruvchi ko'prik bo'lib xizmat qiladi.[1]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Turizmda marketing xizmatlarini tashkil etish an'anaviy reklama va rag'batlantirish doirasidan tashqariga chiqadi. U yaxlit va ta'sirli marketing strategiyasini yaratish uchun bozor tadqiqotlari, strategik rejalshtirish, brending, raqamlı marketing, hamkorlik va samaradorlikni o'lchashni birlashtiradigan yaxlit yondashuvni o'z ichiga oladi. Marketing sa'y-harakatlarini biznes maqsadlari va mijozlar ehtiyojlari bilan uyg'unlashtirgan holda, turistik korxonalar o'zlarini farqlashlari, brendga sodiqlikni shakllantirishlari va uzoq muddatda barqaror o'sishni ta'minlashlari mumkin. Sayyohlar qo'l ostidagi ko'plab ma'lumotlar va imkoniyatlarga ega bo'lgan bugungi raqamlı asrda turizmda marketing xizmatlarining roli yanada murakkab va qiyinlashdi. Turistik korxonalar dolzarb va raqobatbardosh bo'lib qolish uchun o'zgaruvchan iste'molchilarining xohish-istaklari, rivojlanayotgan texnologiyalar va rivojlanayotgan bozor tendentsiyalari orqali harakat qilishlari kerak. Bu turizm industriyasining dinamik landshaftiga moslasha oladigan va mijozlar kutganidan yuqori natijalarni taqdim eta oladigan yaxshi tuzilgan va tashkillashtirilgan marketing xizmati muhimligini ta'kidlaydi. Turizmda marketing xizmatlarini tashkil qilishni chuqurroq o'rganar ekanmiz, biz mehmondo'stlik sanoatida muvaffaqiyatga olib keladigan asosiy komponentlar, strategiyalar va eng yaxshi amaliyotlarni o'rganamiz. Strategik marketing rejalarini ishlab chiqishdan tortib, ko'p kanalli taktikalardan foydalanish, hamkorlik o'rnatish, barqaror amaliyotlarni qo'llash va samaradorlikni o'lchashgacha biz turizmda g'olib marketing xizmatini tashkil etuvchi muhim elementlarni olib beramiz. Ushbu amaliyotlarni tushunish va amalga oshirish orqali sayyohlik korxonalari doimiy rivojlanayotgan turizm bozorida o'sish, innovatsiyalar va uzoq muddatli muvaffaqiyatlar uchun o'zlarini joylashtirishlari mumkin.[2]

MUHOKAMA VA NATIJALAR.

Turizm sanoatining dinamik va raqobatbardosh muhitida samarali marketing muvaffaqiyatning asosi hisoblanadi. Turizmda marketing xizmatlarini tashkil etish tashrif buyuruvchilarni jalb qilish, brendning ko'rinishini oshirish va turistik korxonalar uchun daromadlarni oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Yaxshi tuzilgan marketing xizmatining asosiy tarkibiy qismlarini tushunib, korxonalar o'zlarini sanoat yetakchilari sifatida ko'rsatishlari va butun dunyo bo'ylab sayohatchilar uchun unutilmas tajriba yaratishlari mumkin. Turizmda har qanday muvaffaqiyatli marketing xizmatining zamirida aniq belgilangan strategik reja yotadi. Ushbu reja biznes

maqsadlarini, maqsadli bozorlarni, raqobat tahlilini va marketing harakatlarini boshqaradigan asosiy samaradorlik ko'rsatkichlarini belgilaydi. Marketing strategiyalarini umumiy biznes maqsadlariga moslashtirish orqali sayyoqlik korxonalari o'z auditoriyasida aks-sado beradigan va o'lchanadigan natijalarga olib keladigan yaxlit va ta'sirli kampaniyalarni yaratishi mumkin. Bugungi raqamli texnologiyalar asrida sayyoqlik korxonalari turli auditoriyani qamrab olish uchun onlayn va oflayn marketing kanallaridan foydalanishlari kerak. Ijtimoiy media va kontent marketingidan elektron pochta kampaniyalari va an'anaviy reklamagacha, ko'p kanalli yondashuv korxonalarga turli aloqa nuqtalarida mijozlar bilan muloqot qilish va o'z xabarlarini turli segmentlarga moslashtirish imkonini beradi. Ma'lumotlar tahlili va mijozlar tushunchasi kuchidan foydalangan holda, marketing guruhlari o'zlarining marketing harakatlarini optimallashtirishlari va tashrif buyuruvchilarni jalg qilish va sodiqlikni kuchaytiradigan shaxsiy tajribalarni taqdim etishlari mumkin. Hamkorlik turizmda marketing xizmatlari muvaffaqiyatining kalitidir. Mahalliy korxonalar, sayyoqlik kengashlari, ta'sir qiluvchilar va sayyoqlik agentliklari bilan hamkorlik qilib, sayyoqlik korxonalari o'z qamrovini kengaytirishi, yangi bozorlarga kirishi va sayohatchilar bilan rezonanslashadigan innovatsion marketing kampaniyalarini yaratishi mumkin.[4]

Sohadagi manfaatdor tomonlar bilan mustahkam aloqalarni o'rnatish nafaqat jamiyat tuyg'usini uyg'otadi, balki birgalikda marketing tashabbuslari, qo'shma reklama aktsiyalari va barcha ishtirokchilarga foyda keltiradigan o'zaro reklama tadbirlari uchun imkoniyatlarni ochadi. Borgan sari ongli dunyoda barqaror va mas'uliyatli turizm amaliyotlari muvaffaqiyatli marketing xizmati strategiyasining ajralmas qismiga aylandi. Atrof-muhitni muhofaza qilish, jamoatchilik ishtiroki va madaniyatni saqlashni birinchi o'ringa qo'yadigan sayyoqlik korxonalari bozorda o'zlarini farqlashlari, ekologik ongli sayohatchilarni jalg qilishlari va ijobjiy brend obro'sini yaratishlari mumkin. Barqarorlikni marketing xabarları va tashabbuslariga qo'shish orqali korxonalar haqiqiy va axloqiy tajribaga intilayotgan sayohatchilarning o'sib borayotgan segmentiga murojaat qilishlari mumkin. Nihoyat, turizmda marketing xizmatini muvaffaqiyatli tashkil etish samaradorlikni o'lchash va doimiy takomillashtirishga intilish majburiyatini talab qiladi. Asosiy samaradorlik ko'rsatkichlarini kuzatish, marketing ko'rsatkichlarini tahlil qilish va mijozlardan fikr-mulohazalarni so'rash orqali korxonalar o'zlarining marketing harakatlarining samaradorligini baholashlari, o'sish yo'nalishlarini aniqlashlari va raqobatchilardan oldinda qolish uchun strategiyalarni ishlab chiqishlari mumkin. Doimiy o'rganish, moslashish va innovatsiyalar doimiy rivojlanayotgan turizmda dolzarb bo'lib qolish uchun zarurdir.[3]

Turizm industriyasida marketing xizmatini tashkil etish turizm korxonalari va destinatsiyalarining muvaffaqiyati va barqarorligi uchun muhim ahamiyatga ega.

Samarali marketing strategiyalari nafaqat tashrif buyuruvchilarni jalg qilishga yordam beradi, balki tashrif buyuruvchilarning noyob takliflari va tajribasini targ'ib qilishda muhim rol o'ynaydi. Turizmda marketing xizmatlarini tashkil etishning asosiy tarkibiy qismlarini tushunib, korxonalar o'zlarining ko'rinishini oshirishlari, yangi mijozlarni jalg qilishlari va pirovardida raqobatbardosh turizmning o'sishiga yordam berishi mumkin. Har qanday turizm biznesining negizi uning marketing xizmati bo'lib, u korxona tomonidan taklif etilayotgan mahsulotlar, xizmatlar va tajribalarni ilgari surish strategiyalarini ishlab chiqish va amalga oshirish uchun javobgardir. Bu maqsadli bozorlarni aniqlash, bozor tadqiqotlarini o'tkazish, reklama materiallarini yaratish, reklama kampaniyalarini boshqarish va mijozlarning fikr-mulohazalarini tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Maxsus marketing jamoasi korxonaning rend imidjini shakllantirish, mijozlar bilan muloqot qilish va samarali marketing tashabbuslari orqali daromad olishda muhim rol o'ynaydi. Turistik korxona ichida umumiylar marketing strategiyasini qo'llab-quvvatlash uchun marketing vazifalarini bajarishda turli bo'limlar ishtirok etadi. Ushbu bo'limlar savdo, reklama, jamoatchilik bilan aloqalar, raqamli marketing va mijozlarga xizmat ko'rsatishni o'z ichiga olishi mumkin. Ushbu bo'limlar o'rtasidagi hamkorlik marketingga yaxlit va integratsiyalashgan yondashuvni ta'minlash uchun juda muhimdir, bunda har bir jamoa maqsadli auditoriyaga erishish, mahsulot va xizmatlarni ilgari surish va umumiylar mijozlar tajribasini oshirishda o'ziga xos rol o'ynaydi. Turizmda marketing xizmatini tashkil etish aniq maqsadlarni belgilash, rol va mas'uliyatni belgilash, resurslarni samarali taqsimlash va marketing tashabbuslarining muvaffaqiyatini o'lchash uchun asosiy faoliyat ko'rsatkichlarini belgilashni o'z ichiga oladi. Marketing faoliyati uchun tizimli asos yaratish orqali korxonalar jarayonlarni soddallashtirishi, jamoa a'zolari o'rtasidagi aloqani kuchaytirishi va barcha aloqa nuqtalarida brendlash va xabar almashishda izchillikni ta'minlashi mumkin. Bundan tashqari, texnologiya vositalari, ma'lumotlar tahlili va mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish tizimlaridan foydalanish marketing harakatlarini optimallashtirish, samaradorlik ko'rsatkichlarini kuzatish va natijalarga erishish uchun ongli qarorlar qabul qilishga yordam beradi. Turizmda marketing xizmatini tashkil etish hamkorlik, ijodkorlik va strategik rejalshtirishni talab qiluvchi ko'p qirrali jarayondir. Mijozlarga yo'naltirilgan yondashuvni rivojlantirish, raqamli marketing tendentsiyalarini qabul qilish va o'zgaruvchan iste'molchilarining xatti-harakatlariga moslashish orqali turizm biznesi raqobatbardosh bozorda muvaffaqiyat qozonish uchun egri chiziqdandan oldinda bo'lishi mumkin. Samarali marketing xizmati nafaqat korxonalarga tashrif buyuruvchilarni jalg qilish va daromad olishda yordam beradi, balki mijozlar bilan uzoq muddatli munosabatlarni mustahkamlaydi, destinatsiyaning sodiqligini oshiradi va turizm sanoatining umumiylarini o'sishi va barqarorligiga hissa qo'shamadi.[5]

XULOSA.

Xulosa qilib aytish mumkinki, turizmda marketing xizmatini tashkil etish ko‘rish, ijodkorlik va strategik rejalarishni talab qiluvchi dinamik va ko‘p qirrali jarayondir. Marketing strategiyalarini biznes maqsadlariga moslashtirish, turli marketing kanallaridan foydalanish, hamkorlikni rivojlantirish, barqaror amaliyotlarni qo'llash va samaradorlikni o'lchash orqali turistik korxonalar sayohatchilar bilan rezonanslashadigan, biznes o'sishini rag'batlantiradigan va turizm sanoatining umumiy muvaffaqiyatiga hissa qo'shadigan ta'sirli marketing kampaniyalarini yaratishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

- 1.Tuxliyev I.S., Xaitboyev R., Tursunova G.R. Turizm asoslari. O'quv-uslubiy murakkab. - Samarqand, SamISI, 2013. - 372 b.[1]
- 2.Qudratov G.H., Pardayev M.Q., Otaboyev R. O‘zbekistonda turizm salohiyati va uni rivojlantirishda davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari. // xizmat ko'rsatish va turizm sohalarini rivojlantirish: muammolar va ularning yechimlari. - T.:Iqtisodiyot va moliya, 2008. - b. 61-70.[2]
- 3.Hayitboyev R., Sattarov A. Turizm marshrutini ishlab chiqish texnologiyasi. Samarqand, 2011 yil.[3]
- 4.Matyakubov U.R. —Ekologik vaziyatni hisobga olgan holda turizmnинг samaradorligi takomillashtirish yo'nalishlari va istiqbollari mavzusida. nomzodlik dissertatsiyasining konspekti. – Samarqand, 2011. – 12 b.[4]
- 5.Halikulov A.N. —Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatish sifati va samaradorligini oshirish imkoniyatlar dissertatsiya konspekti. Abstrakt. – Samarqand, 2010. – 25 b.[5]